ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

14. prosince 2006 *

Ve spojených věcech C-485/03 až C-490/03,

jejichž předmětem jsou žaloby pro nesplnění povinnosti na základě čl. 88 odst. 2 ES, podané dne 19. listopadu 2003,

Komise Evropských společenství, původně zastoupená J. L. Buendía Sierrou, poté F. Castillem de la Torre, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Španělskému království, zastoupenému N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J. Klučka, R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk a L. Bay Larsen (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: H. von Holstein, náměstek vedoucího soudní kanceláře,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. května 2006,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 V rámci šesti žalob se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Španělské království tím, že nepřijalo ve stanovené lhůtě veškerá opatření nezbytná pro dosažení souladu s ustanoveními článků 2 a 3 každého z následujících rozhodnutí:

— rozhodnutí Komise 2002/820/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Álava v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (Úř. věst. 2002, L 296, s. 1) (věc C-485/03);

— rozhodnutí Komise 2002/892/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Álava (Úř. věst. 2002, L 314, s. 1) (věc C-488/03);

— rozhodnutí Komise 2003/27/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Vizcaya v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (Úř. věst. 2003, L 17, s. 1) (věc C-487/03);

— rozhodnutí Komise 2002/806/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Vizcaya (Úř. věst. 2002, L 279, s. 35) (věc C-490/03);

— rozhodnutí Komise 2002/894/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Guipúzcoa v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (Úř. věst. 2002, L 314, s. 26) (věc C-486/03) a

— rozhodnutí Komise 2002/540/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Guipúzcoa (Úř. věst. 2002, L 174, s. 31) (věc C-489/03),

nebo v každém případě tím, že je na základě ustanovení článku 4 každého z uvedených rozhodnutí nesdělilo Komisi, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených rozhodnutí (dále jen „sporná rozhodnutí") a ze Smlouvy o ES.

Sporná rozhodnutí

2 Dne 11. července 2001 Komise přijala sporná rozhodnutí, jejichž články 1 zní takto:

— rozhodnutí 2002/820:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Álava v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím provinčního zákona č. 22/1994 ze dne 20. prosince 1994, pátého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 33/1995 ze dne 20. prosince 1995, sedmého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 31/1996 ze dne 18. prosince 1996, ve znění bodu 2.11 zrušujícího ustanovení provinčního zákona č. 24/1996 ze dne 5. července 1996 o dani z příjmu právnických osob, jedenáctého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 33/1997 ze dne 19. prosince 1997, sedmého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 36/1998 ze dne 17. prosince 1998, je neslučitelná se společným trhem"; *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/892:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Álava v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona 24/1996 ze dne 5. července 1995 je neslučitelná se společným trhem"; *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2003/27:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Vizcaya v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím čtvrtého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 7/1996 ze dne 26. prosince 1996, prodloužená bez časového omezení druhým ustanovením provinčního zákona č. 4/1998 ze dne 2. dubna 1998, je neslučitelná se společným trhem"; *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/806:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Vizcaya v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona 3/1996 ze dne 26. června 1996 je neslučitelná se společným trhem"; *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/894:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Guipúzcoa v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím druhého dodatečného ustanovení provinčního zákona 7/1997 ze dne 22. prosince 1997 je neslučitelná se společným trhem"; *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/540:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Guipúzcoa v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona 7/1996 ze dne 4. července je neslučitelná se společným trhem". *(neoficiální překlad)*

3 Článek 2 každého ze sporných rozhodnutí nařizuje Španělskému království zrušit dotčený režim podpor v rozsahu, v jakém má dosud účinky.

4 Články 3 a 4 každého z uvedených rozhodnutí zní takto:

„Článek 3

1. Španělsko přijme všechna nezbytná opatření, aby příjemci navrátili podpory uvedené v článku 1, které již mají protiprávně k dispozici.

Pokud jde o dosud nevyplacené podpory, Španělsko pozastaví jejich vyplácení.

2. Navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. Podpory, které mají být navráceny, zahrnují úroky, které běží od data, kdy byly dány k dispozici příjemcům, do data jejich navrácení. Úroky jsou vypočítány na základě referenční sazby používané pro výpočet ekvivalentu podpory v rámci podpor s regionálním účelem.

Článek 4

Španělsko ve lhůtě dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí informuje Komisi o opatřeních přijatých za účelem dosažení souladu s tímto rozhodnutím." *(neoficiální překlad)*

Žaloby podané proti sporným rozhodnutím

5 Návrhy došlými kanceláři Soudu prvního stupně Evropských společenství dne 25. září 2001 Diputación Foral d'Álava a Gobierno del País Vasco společně podaly proti Komisi dvě žaloby na neplatnost rozhodnutí 2002/820 (věc T-227/01) a 2002/892 (věc T-230/01). Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 22. října 2001 Confederación Empresarial Vasca (Confebask, dále jen „Confebask") rovněž podala proti Komisi dvě žaloby na neplatnost uvedených rozhodnutí (věci T-265/01 a T-267/01).

6 Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 25. září 2001 Diputación Foral de Vizcaya a Gobierno del País Vasco společně podaly proti Komisi dvě žaloby na neplatnost

rozhodnutí 2003/27 (věc T-228/01) a 2002/806 (věc T-231/01). Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 22. října 2001 Confebask rovněž podala proti Komisi dvě žaloby na neplatnost uvedených rozhodnutí (věci T-266/01 a T-268/01).

7 Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 25. září 2001 Diputación Foral de Guipúzcoa a Gobierno del País Vasco společně podaly proti Komisi dvě žaloby na neplatnost rozhodnutí 2002/894 (věc T-229/01) a 2002/540 (věc T-232/01). Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 22. října 2001 Confebask rovněž podala proti Komisi dvě žaloby na neplatnost uvedených rozhodnutí (věci T-270/01 a T-269/01).

8 Uvedená řízení před Soudem dosud probíhají.

Skutečnosti předcházející sporům předloženým Soudnímu dvoru

9 Každé ze sporných rozhodnutí bylo Španělskému království oznámeno dopisem ze dne 12. července 2001.

10 Komise měla za to, že lhůta dvou měsíců uvedená v článku 4 každého ze sporných rozhodnutí uplynula dne 13. září 2001, aniž by byla informována o přijetí opatření k výkonu uvedených rozhodnutí.

11 Dne 12. října 2001 zaslala stálému zastoupení Španělského království při Evropské unii dopisy, které zněly takto:

„Dopisem ze dne 12. července 2001 Komise informovala vaši vládu o svém rozhodnutí o výše uvedeném režimu podpor.

Článek 4 uvedeného rozhodnutí požaduje, aby Vaše vláda ve lhůtě dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí informovala Komisi o opatřeních přijatých za účelem dosažení souladu s tímto rozhodnutím.

Vzhledem k tomu, že Komise k dnešnímu dni neobdržela žádnou odpověď ohledně této věci, žádáme Vás, abyste připomněli tuto povinnost svým orgánům a informovali Komisi o opatřeních přijatých za účelem výkonu rozhodnutí, ve lhůtě 20 dnů od data tohoto dopisu."

12 Španělské království odpovědělo dopisy ze dne 3. a 23. října 2001, kterými předalo dopisy provinčních orgánů (dále jen společně „dopisy provinčních orgánů"), v nichž byly Komisi položeny dvě otázky ohledně možnosti použít pravidlo *de minimis* a, pokud jde o režimy daňových slev ve výši 45% z investic, pokyny Společenství k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9, dále jen „pokyny").

13 Komise pak navrhla španělským orgánům zorganizovat setkání za účelem vyjasnění. Uvedené orgány nabídku přijaly dopisem ze dne 21. ledna 2002.

14 Setkání se uskutečnilo dne 18. dubna 2002.

15 Dopisy ze dne 3. června 2002 Komise:

— poskytla Španělskému království informace zejména ohledně možnosti použít nařízení Komise (ES) č. 69/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu *de minimis* (Úř. věst. L 10, s. 30; Zvl. vyd. 08/02, s. 138) při příležitosti navrácení podpor;

— konstatovala, že dosud neobdržela zprávu o navrácení podpory;

— požádala Španělské království, aby jí ve lhůtě 20 dnů sdělilo opatření přijatá za účelem dosažení souladu se spornými rozhodnutími.

16 Dne 27. srpna 2002 Komise zaslala stálému zastoupení Španělského království při Evropské unii dopis, v němž po připomenutí povinnosti stanovené v článku 4 každého ze sporných rozhodnutí uvedla:

„Navzdory upomínce zaslané dne 3. června 2002 lze nicméně konstatovat, že vaše vláda nepředala nezbytné informace o navrácení podpory.

Proto bychom byli vděčni, kdybyste naléhali na své orgány, aby ve lhůtě 15 pracovních dnů od data tohoto dopisu sdělily Komisi přijatá opatření.

Pokud ve stanovené lhůtě neobdržíme odpověď, budeme povinni navrhnout Komisi, aby na základě čl. 88 odst. 2 [ES] věc předložila přímo Soudnímu dvoru."

17 Dne 26. září 2002 Španělské království požádalo o prodloužení uvedené lhůty do dne 8. října 2002.

18 Komise této žádosti vyhověla dopisem ze dne 3. října 2002, v němž zdůraznila, že po dni 8. října 2002 neudělí další dodatečné lhůty.

19 Prostřednictvím dopisu ze dne 25. října 2002, kterým předalo zprávy dotčených provinčních orgánů (dále jen „dopis ze dne 25. října 2002"), Španělské království uplatnilo, že výkon sporných rozhodnutí byl zahájen v souladu s vnitrostátními pravidly použitelnými v oblasti přezkumu neplatných aktů, vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní řád výslovně nestanoví mechanismus navrácení protiprávních a neslučitelných podpor v případě správních aktů, které nabyly právní moci. Dovolávalo se svého pevného úmyslu informovat Komisi o výkonu sporných rozhodnutí.

20 Dne 24. února 2003 Komise oznámila Španělskému království, že dopis ze dne 25. října 2002 nepředstavuje zprávu o požadovaném navrácení, neinformuje o skutečném navrácení protiprávních a neslučitelných podpor a neuvádí žádné podrobnosti o totožnosti příjemců, zahájení řízení o výkonu rozhodnutí nebo

o opatřeních, která byla nebo budou přijata za účelem skutečného navrácení podpor. Dodala, že vzhledem k nedostatku konkrétních informací o postupu navracení, má povinnost zvážit podání žaloby k Soudnímu dvoru na základě čl. 88 odst. 2 ES.

21 Vzhledem k tomu, že má za to, že Španělské království jí dosud nesdělilo informace o výkonu sporných rozhodnutí, Komise se nakonec rozhodla podat projednávané žaloby pro nesplnění povinnosti.

Řízení před Soudním dvorem

22 Usneseními předsedy Soudního dvora ze dne 22. března 2004 byly návrhy na vstup do řízení jako vedlejší účastník na podporu žalobkyně podané Comunidad Autónoma de La Rioja v každé z věcí C-485/03 až C-490/03 zamítnuty jako nepřípustné s ohledem na článek 40 druhý pododstavec Statutu Soudního dvora.

23 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 22. února 2006 bylo na základě článku 43 jednacího řádu všech šest věcí spojeno pro účely ústní části řízení a rozsudku.

24 Dne 14. března 2006 Soudní dvůr zamítl v projednávaných věcech návrhy podané Španělským královstvím na základě článku 82a jednacího řádu směřující k přerušení řízení až do vydání rozsudků ve věcech projednávaných Soudem.

K žalobám

Argumentace účastníků řízení

Argumentace Komise

25 Podle Komise uplynula dvouměsíční lhůta stanovená spornými rozhodnutími dne 13. září 2001, aniž by Španělské království přijalo a sdělilo opatření přijatá za účelem dosažení souladu s uvedenými rozhodnutími a aniž by požádalo Komisi o prodloužení uvedené lhůty před jejím uplynutím.

26 Žádný z dopisů Komise nelze vykládat jako dopis, kterým se mění lhůta pro výkon sporných rozhodnutí. Dopis ze dne 3. října 2002, který uděluje prodloužení lhůty do dne 8. října 2002 se týkal pouze žádosti v tomto smyslu zaslané Španělským královstvím v odpovědi na upomínku Komise obsahující žádost o informace o opatřeních přijatých za účelem navrácení podpor. V každém případě ani ke dni 8. října 2002 žalovaný členský stát stále nepřijal ani nesdělil nezbytná opatření.

27 Španělské království se navzdory opakovaným příkazům Komise spokojilo s pozdním zasláním neúplných, obecných a zcela nejasných informací.

28 Komise uplatňuje, že Španělské království nesplnilo povinnosti stanovené v článku 2 a čl. 3 odst. 1 druhém pododstavci každého ze sporných rozhodnutí, tedy povinnost zrušit režimy podpor v rozsahu, v jakém dosud mají účinky, ani povinnost pozastavit dosud nevyplacené podpory.

29 Zdá se, že opatření sdělená Komisi v bodě 3 každého z dopisů provinčních orgánů brání tomu, aby podniky, které dříve neměly prospěch ze systému, mohly mít prospěch z dotčených daňových výhod v budoucnu.

30 Španělské orgány však neuvedly zda a jak přistoupily k pozastavení týchž výhod, pokud jde o podniky, které byly jejich příjemci před přijetím sporných rozhodnutí. Ve vztahu k uvedeným podnikům by pravděpodobně bylo namístě přistoupit k přezkumu aktů poskytujících uvedené výhody.

31 Ani bod 3, ani žádný jiný bod žádného z dopisů provinčních orgánů neobsahoval užitečné informace. Komise dosud neví, jaký druh aktu mohl být sdělen podnikům, které nadále nemohou mít prospěch z uvedených daňových opatření. Rovněž neví, zda případné opatření v tomto smyslu mělo konkrétní účinky, zda uvedené podniky podaly žaloby a zda takové žaloby měly odkladné účinky. Konečně Komise dosud neobdržela žádné informace o totožnosti dotčených podniků a o objemu dosud nevyplacených podpor.

32 Pokud jde o pozastavení daňových výhod podnikům, které byly příjemci podpor před vydáním sporných rozhodnutí, Španělské království tedy nesplnilo jednak povinnost, uloženou článkem 2 každého ze sporných rozhodnutí, přijmout opatření nezbytná k zabránění tomu, aby režimy podpor nadále měly účinky, a jednak povinnost, uvedenou v čl. 3 odst. 1 druhém pododstavci každého z uvedených rozhodnutí, pozastavit dosud nevyplacené podpory.

33 Komise tvrdí, že Španělské království rovněž opomnělo splnit povinnost „okamžitého“ a „bezodkladného“ navrácení podpor, které již mají příjemci k dispozici, stanovenou v čl. 3 odst. 1 prvním pododstavci a v článku 2 každého ze sporných rozhodnutí.

34 Jediným důvodem na obranu, kterého by se mohl dovolávat členský stát je důvod, jenž vychází z absolutní nemožnosti správného výkonu rozhodnutí. Tato podmínka není splněna, neboť žalovaná vláda se omezila na to, že Komisi sdělila právní, politické nebo praktické obtíže výkonu uvedeného rozhodnutí.

35 Španělské království přitom nikdy netvrdilo, že výkon sporných rozhodnutí je absolutně nemožný. Omezilo se na uplatnění složitosti plynoucí z různých vnitrostátních správních obtíží, zejména ze skutečnosti, že ve vnitrostátním právním řádu neexistuje mechanismus pro výkon v případě správních aktů, které nabyly právní moci.

Argumentace španělské vlády

36 Lhůta, která má být v projednávaných věcech vzata v úvahu za účelem posouzení nesplnění povinnosti, neuplynula dne 13. září 2001, jak tvrdí Komise, ale dne 8. října 2002.

37 Stanoví-li Komise novou lhůtu pro poskytnutí informací, odlišnou od lhůty uvedené v rozhodnutí o neslučitelnosti podpor, tato nová lhůta je příslušnou lhůtou.

38 Španělská vláda uvádí, že došlo k výměně dopisů a dne 18. dubna 2002 došlo dokonce k setkání, jehož účelem bylo zejména objasnění dvou otázek vznesených v dopisech provinčních orgánů ohledně možnosti použít při výkonu sporných rozhodnutí pravidlo *de minimis* a, pokud jde o daňovou slevu ve výši 45% z investic, pokyny.

39 Vzhledem k tomu, že během měsíce dubna 2002 ještě došlo k vyjasňování otázek týkajících se výkonu uvedených rozhodnutí, lhůta jimi stanovená již nebyla relevantní.

40 Komise sama uznala tuto situaci, když dopisem ze dne 3. října 2002 stanovila novou lhůtu, která uplynula dne 8. října 2002.

41 V každém případě v okamžiku podání žaloby neexistovalo žádné nesplnění povinností. Opatření nezbytná k dosažení souladu se spornými rozhodnutími totiž byla k uvedenému datu již zahájena, o čemž byla Komise informována prostřednictvím dopisů provinčních orgánů, a poté dopisem ze dne 25. října 2002.

42 Ohledně povinností uvedených v článku 2 a čl. 3 odst. 1 druhém pododstavci každého ze sporných rozhodnutí má španělská vláda za to, že byly splněny.

43 Především uplatňuje, že Komise uznala, že byla v říjnu 2001 informována o zrušení dotčených režimů podpor do budoucna.

44 Ohledně žalobního důvodu týkajícího se pozastavení podpor, které nadále mají účinky a které byly poskytnuty před vydáním sporných rozhodnutí, zdůrazňuje, že daňová opatření posouzená jako podpory neslučitelné se společným trhem nesestávala z plateb ze strany správy, což by umožnilo prosté a jednoduché pozastavení veškerých plateb.

45 Uvádí, že se jedná o opatření umožňující hospodářským subjektům odpočet podpory při plnění jejich daňových povinností.

46 Ohledně uvedených opatření by vhodným a nezbytným aktem za účelem dosažení souladu se spornými rozhodnutími bylo okamžitě informovat dotčené podniky, že nadále nemohou mít prospěch z daňových opatření uvedených v daných rozhodnutích.

47 Přitom Komise o tom byla informována v bodě 2 každého z dopisů provinčních orgánů.

48 Ohledně povinnosti navrácení již poskytnutých podpor existovala naprosto výjimečná situace spojená s okolností, že vnitrostátní právní řád nestanovil žádný postup pro výkon rozhodnutí Společenství, kterým bylo nařízeno navrácení státních podpor. Španělské království tuto situaci vyřešilo zavedením vnitrostátních postupů pro přezkum neplatných aktů, o kterém byla Komise informována dopisem ze dne 25. října 2002.

49 V každém případě Komise nesplnila závazek, který učinila na setkání dne 18. dubna 2002.

50 V tomto ohledu Španělské království zdůrazňuje, že v průběhu uvedeného setkání, které se týkalo hlavně druhé otázky vznesené v dopisech provinčních orgánů ohledně pokynů, Komise upřesnila, že v rámci navrácení podpor bylo možné zohlednit skutečnost, že investiční projekty splňovaly všechny hmotněprávní podmínky uvedené v pokynech tak, že by existovala možnost nepřistoupit k navrácení ze strany příjemců části nebo celé skutečně obdržené podpory.

51 Komise se zavázala po setkání zaslat písemnou odpověď na druhou otázku, což však opomněla učinit.

52 Nemůže se tedy dovolávat nesplnění povinnosti.

Závěry Soudního dvora

K datu rozhodnému pro účely posouzení nesplnění povinnosti

53 Jelikož čl. 88 odst. 2 druhý pododstavec ES na rozdíl od článku 226 ES nestanoví postup před zahájením soudního řízení, a Komise v důsledku toho nevydává odůvodněné stanovisko ukládající členským státům lhůtu pro dosažení souladu s jejím rozhodnutím, referenční lhůtou může být při použití prvního výše uvedeného ustanovení pouze lhůta uvedená v rozhodnutí, jehož nevykonání je napadeno, nebo případně lhůta, kterou Komise stanovila později (rozsudky ze dne 3. července 2001, Komise v. Belgie, C-378/98, Recueil, s. I-5107, bod 26, a ze dne 1. dubna 2004, Komise v. Itálie, C-99/02, Recueil, s. I-3353, bod 24).

54 Článek 4 každého ze sporných rozhodnutí uložil Španělskému království pro dosažení souladu s uvedenými rozhodnutími lhůtu dvou měsíců počínaje oznámením uvedených rozhodnutí.

55 Sporná rozhodnutí byla oznámena dopisy dne 12. července 2001.

56 Je třeba poznamenat, že dopisy Komise ze dne 12. října 2001 a 27. srpna 2002, ačkoli stanovily lhůtu pro odpověď, jsou pouze upomínacími dopisy zdůrazňujícími zpoždění při dodržení lhůty stanovené v článku 4 každého ze sporných rozhodnutí. Neobsahují žádné prodloužení lhůty stanovené pro samotné přijetí opatření nezbytných pro dosažení souladu s uvedenými rozhodnutími.

57 Obdobně dopis Komise ze dne 3. června 2002 obsahuje zejména upomínku s dvacetidenní lhůtou pro odpověď, ačkoli kromě toho obsahuje také stanovisko Komise vyžádané Španělským královstvím ohledně možnosti použít nařízení č. 69/2001 při příležitosti navrácení podpor.

58 Pokud jde o dopis ze dne 3. října 2002, ten obsahuje pouze informaci, že, jak požadovalo Španělské království, Komise schválila odložení, na den 8. října 2002, data uplynutí lhůty pro odpověď na upomínací dopis ze dne 27. srpna 2002.

59 Pokud jde o setkání ze dne 18. dubna 2002 organizovaného na základě spolupráce mezi Komisí a členskými státy, nelze mít za to, že samo o sobě implikuje prodloužení lhůty pro přijetí opatření pro výkon rozhodnutí vzhledem k tomu, že neexistují jiné prvky prokazující úmysl Komise v tomto směru.

60 Ze skutečností ve spisu nevyplývá, že Komise po vydání sporných rozhodnutí stanovila novou lhůtu, kterou by nahradila dvouměsíční lhůtu stanovenou v článku 4 každého z uvedených rozhodnutí.

K existenci nesplnění povinnosti

61 Je třeba posoudit, zda Španělské království v okamžiku uplynutí lhůty dvou měsíců, stanovené spornými rozhodnutími, počínaje jejich sdělením prostřednictvím dopisů ze dne 12. července 2001, dosáhlo souladu s ustanoveními uvedených rozhodnutí, kterých se dovolává Komise.

— K žalobním důvodům týkajícím se zrušení účinků režimů podpor do budoucna a pozastavení dosud nevyplacených podpor

62 Článek 2 každého ze sporných rozhodnutí ukládá Španělskému království zrušit dotčené režimy podpor v rozsahu, v jakém dosud mají účinky. Článek 3 odst. 1 druhý pododstavec každého z uvedených rozhodnutí stanoví pozastavení dosud nevyplacených podpor.

63 Z bodu 7 a následujících bodů sporných rozhodnutí vyplývá, že v rámci každého z dotčených režimů podpor:

— způsobilost pro podporu byla podřízena správnímu rozhodnutí;

— sleva na dani ve výši 45% z investic odpočitatelná z konečné částky daně, která má být zaplacena, mohla mít po řadu let, případně i po vydání sporných rozhodnutí, za následek odpočty, které by nemohly být dříve uplatněny z důvodu nedostatečnosti uvedené konečné částky;

— podpory ve prospěch nově založených podniků sestávaly ze snížení ve výši 99%, 75%, 50% a 25% z kladného základu daně v průběhu čtyř po sobě jdoucích finančních roků počínaje prvním rokem během čtyř let následujících po zahájení obchodní činnosti, kdy bylo dosaženo takového kladného základu daně.

64 Proto v závislosti na posuzovaném režimu podpor skutečně přijatá správní rozhodnutí o poskytnutí podpory mohla nebo musela mít účinky po vydání sporných rozhodnutí, pokud by nebyla přijata konkrétní vnitrostátní opatření pro výkon uvedených rozhodnutí.

65 Operace odpočtů daňových slev a snížení základu daně povolené v období po vydání sporných rozhodnutí představují dosud nevyplacené podpory ve smyslu čl. 3 odst. 1 druhého pododstavce každého z uvedených rozhodnutí.

66 Přitom je třeba konstatovat, že Španělské království nedoložilo přijetí vhodných opatření způsobilých zabránit tomu, aby dřívější rozhodnutí o poskytnutí podpory nadále měla účinky.

67 I za předpokladu, že, jak tvrdí uvedený členský stát, by s ohledem na vnitrostátní právo vhodným a nezbytným aktem za účelem dosažení souladu se spornými rozhodnutími bylo jednoduše informovat dotčené podniky, že nadále nemohou mít prospěch z daňových opatření uvedených ve sporných rozhodnutích, je ještě třeba konstatovat, že nebylo doloženo ani to, že podniky-příjemci podpor byly takto informovány.

68 Bod 2 každého z dopisů provinčních orgánů totiž obecně odkazuje pouze na podněty správních orgánů vůči dotčeným plátcům daně „za účelem získání informací nezbytných pro výkon" sporných rozhodnutí.

69 Proto je třeba učinit závěr, že v době uplynutí lhůty stanovené spornými rozhodnutími Španělské království nesplnilo povinnost pozastavit podpory poskytnuté před vydáním uvedených rozhodnutí, které po jejich vydání musely mít nadále účinky.

70 Za těchto podmínek jsou odpovídající žalobní důvody Komise vycházející z nedodržení článku 2 a čl. 3 odst. 1 druhého pododstavce každého ze sporných rozhodnutí opodstatněné.

— K žalobním důvodům týkajícím se povinnosti navrácení podpor již poskytnutých podnikům

71 V případě záporného rozhodnutí týkajícího se protiprávní podpory se její navrácení nařízené Komisí uskuteční za podmínek stanovených v čl. 14 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), podle kterého:

„[...] navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotyčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon

rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno právo Společenství, učiní za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotyčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření."

72 Podle ustálené judikatury je jediným důvodem, kterého by se mohl členský stát dovolávat na obranu proti žalobě pro nesplnění povinnosti podané Komisí na základě čl. 88 odst. 2 ES, takový důvod, jenž vychází z absolutní nemožnosti řádného výkonu rozhodnutí nařizujícího navrácení podpory (viz zejména rozsudky ze dne 26. června 2003, Komise v. Španělsko, C-404/00, Recueil, s. I-6695, bod 45; výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 16, a ze dne 12. května 2005, Komise v. Řecko, C-415/03, Sb. rozh. s. I-3875, bod 35).

73 V projednávaných věcech se Španělské království prostřednictvím dopisů provinčních orgánů nejprve dovolává „složitosti určitých otázek" týkajících se výkonu sporných rozhodnutí, která je spojená zejména s nezbytností přezkumu správních aktů, které s ohledem na vnitrostátní právo nabyly právní moci, což je situace, pro kterou vnitrostátní právo nestanovilo žádné řešení. Později uplatnilo prostřednictvím dopisu ze dne 25. října 2002, že situace, s níž byla správa konfrontována byla „zcela výjimečná", neboť vnitrostátní právní řád neobsahoval ustanovení, které by výslovně určovalo nebo stanovilo konkrétní postup pro výkon rozhodnutí nařizujícího navrácení neslučitelných podpor. Prostřednictvím téhož dopisu Španělské království upřesnilo, že přezkum z úřední moci individuálních aktů o poskytnutí podpory byl nakonec pro tyto účely uznán jako relevantní.

74 V tomto ohledu je nicméně třeba připomenout, že podmínka absolutní nemožnosti výkonu není splněna, když žalovaná vláda pouze sdělí Komisi právní, politické nebo praktické obtíže výkonu uvedeného rozhodnutí, aniž by přijala skutečná opatření

vůči dotčeným podnikům za účelem navrácení podpory a aniž by navrhla Komisi alternativní způsoby výkonu rozhodnutí, které by umožnily překonání obtíží (viz zejména výše uvedené rozsudky Komise v. Španělsko, bod 47; Komise v. Itálie, bod 18, a Komise v. Řecko, bod 43).

75 Španělské království nemůže užitečně tvrdit, že každopádně v okamžiku podání žaloby neexistovalo nesplnění povinnosti, neboť kroky nezbytné k dosažení souladu se spornými rozhodnutími byly k uvedenému datu již zahájeny, o čemž byla Komise informována prostřednictvím dopisů provinčních orgánů, a poté dopisem ze dne 25. října 2002.

76 Existence nesplnění povinnosti musí být posouzena ke dni uplynutí lhůty udělené Španělskému království pro dosažení souladu se spornými rozhodnutími.

77 Přitom dopisy, kterých se dovolává žalovaný členský stát, nijak neprokazují skutečné provedení ve stanovené lhůtě opatření umožňujících ve smyslu čl. 14 odst. 3 nařízení č. 659/1999 okamžitý a účinný výkon sporných rozhodnutí, neboť:

— dopisy provinčních orgánů odkazují pouze na „opatření [...] přijatá vůči plátcům daně dotčeným uvedenými rozhodnutími za účelem získání informací nezbytných pro výkon“ sporných rozhodnutí;

— zprávy předané dopisem ze dne 25. října 2002, tedy víc než patnáct měsíců po vydání sporných rozhodnutí, se omezují na uvedení, že „[v]ýkon rozhodnutí

Komise [...] byl zahájen a v současnosti probíhá v souladu s ustanoveními vnitrostátního právního řádu v oblasti přezkumu neplatných aktů", bez uvedení jakéhokoli důkazu, zejména ohledně skutečnosti zahájení řízení o výkonu rozhodnutí a jejich stavu, totožnosti příjemců podpor, ačkoli v individuálních rozhodnutích o poskytnutí podpory museli být jmenovitě uvedeni, ani částky poskytnutých podpor.

78 Konečně Španělské království nemůže zpochybňovat možnost Komise uplatňovat nesplnění povinnosti z toho důvodu, že nesplnila závazek přijatý na setkání dne 18. dubna 2002, poslat mu písemnou odpověď na otázky položené při uvedeném setkání, zejména ohledně možnosti použít pokyny.

79 Toto zpochybnění se totiž zakládá na irelevantní skutečnosti *ratione temporis*, tedy na závazku přijatém více než sedm měsíců po uplynutí lhůty udělené Španělskému království pro dosažení souladu se spornými rozhodnutími, tedy ke dni, ke kterému musí být posouzena existence nesplnění povinnosti.

80 Za těchto okolností jsou žalobní důvody Komise vycházející z nedodržení čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce a článku 2 každého ze sporných rozhodnutí opodstatněné.

81 Z výše uvedeného vyplývá, že žaloby jsou opodstatněné v rozsahu, v němž Komise vytýká Španělskému království, že nepřijalo jednak opatření nezbytná k pozastavení podpor poskytnutých před vydáním sporných rozhodnutí, které po jejich vydání musely mít nadále účinky, a jednak opatření nezbytná pro navrácení již poskytnutých podpor.

82 Soudní dvůr nemusí přezkoumávat návrhové žádání směřující k rozhodnutí proti Španělskému království kvůli tomu, že neinformovalo Komisi o opatřeních uvedených v předchozím bodě, neboť tento členský stát ve skutečnosti nepřistoupil k takovému výkonu v předepsané lhůtě (viz rozsudek ze dne 4. dubna 1995, Komise v. Itálie, C-348/93, Recueil, s. I-673, bod 31).

83 Je tedy třeba konstatovat, že Španělské království tím, že nepřijalo ve stanovené lhůtě veškerá opatření nezbytná pro dosažení souladu s články 2 a 3 každého ze sporných rozhodnutí, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených rozhodnutí.

K nákladům řízení

84 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Španělské království nemělo ve věci úspěch, je namístě posledně uvedenému uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Španělské království tím, že nepřijalo ve stanovené lhůtě veškerá opatření nezbytná pro dosažení souladu s ustanoveními článků 2 a 3 každého z následujících rozhodnutí:

— **rozhodnutí Komise 2002/820/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Álava v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (věc C-485/03);**

— **rozhodnutí Komise 2002/892/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Álava (věc C-488/03);**

— **rozhodnutí Komise 2003/27/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Vizcaya v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (věc C-487/03);**

— **rozhodnutí Komise 2002/806/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Vizcaya (věc C-490/03);**

— **rozhodnutí Komise 2002/894/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch podniků v provincii Guipúzcoa v podobě slevy na dani ve výši 45% z investic (věc C-486/03) a**

— **rozhodnutí Komise 2002/540/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor prováděném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Guipúzcoa (věc C-489/03),**

nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedených rozhodnutí.

2) Španělskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.